

Bares és Vidéke

Társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.	Felolós szerkesztő és kiadó-laptulajdonos Szilágyi György. Telefon 46. → ← Telefon 46.	Egész évre 8 kor., félévre 4 kor., negyedévre 2 kor. Nyilttér soronkint 40 fillér.
--	---	--

Okulás a nemzetiségeknek.

Nemzetiségi agitátoraink helyesen teszik, ha szemüket Németország felé irányítják, ahol brutális kegyetlenséggel, a hatalom minden eszközével, hitvány pénzzel irtják ki a pózeni lengyelség nemzeti érzületét, nemzeti fajtáját. Édes istenem, mi lenne, ha nálunk csak negyedrészt ennyi törvénytelenység helyesebben embortelenség követelnék el a nemzetiségekkel szemben. Európa minden városában Hlinkák és Lukácsiak prédikálnának a magyarok barbárságáról és ez öreg Björnsterne Björnson valószínűleg egy norvég léghajós flotta élén szállana hadba, az ázsiai magyarok ellen. Így azonban, mert a hatalmas Németországról van szó, hallgatnak a Hlinkák és hallgat Björnson is, legfeljebb a magyarok ellen ereszt meg egy-egy ádáz cikket.

Szó sincs róla mi is mélyen sajnáljuk azt, ami odakünn Pózemben lengyel testvéreinkkel történt. A magyar nemzet mindenha rokonszenvezett a lengyelekkel

és még sokan élnek közöttünk, akik tisztára a lengyel nemzet iránt érzett rokonszenvből résztvettek az 1863-iki lengyel forradalomban és vérüket ontották az akkor végleg elbukott lengyel ügyért. Elismerjük azt, hogy gonosz és igazságtalan dolog az, ami a pózeni lengyel birtokosokkal történik és minden részvétünk az övéké.

De van ennek az eseménynek egy nagy tanulsága is, úgy a nagyarságra, mint a nemzetiségekre nézve. A magyarok megtanulhatták és szemük előtt láthatták, hogy miként oltalmazza és fejleszti fajtáját egy uralkodó fajta, amely ur a maga földjén és kedve, izlése szerint alkotja meg törvényeit és közintézményeit. Megtanulhatták a magyarok azt, hogy egészen más dolog egy másik ország ügyeiről frázisokat mondani és más dolog odalent az országban uralkodni. A német sajtó lelkes előharcosa a magyarországi pángeránú propagandának és nyakra-főre jelennek meg cikkek, sőt tartatnak népgyűlések is odakünn arról, hogy miként

nyomják el Magyarországon a német nemzetiséget. Ha nem lenne olyan nagyon szomorú, valóban kacagni kellene a rémes ellentét felett, amely a magyarországi svábok sorsa fölött való kesergés és e lengyelek példátlanul álló kipusztítása között van.

A nemzetiségek pedig ebből megtanulhatják, hogy Németországból már régen kiverték volna őket, ha úgy viselkednének, mint nálunk. Hatalmas, önálló nép volt valaha a lengyel, kiirthatatlan történelmi tradíciói vannak és valóban nagyszabású nemzeti kulturával bír. Ha lehet elfoglalt országu népnek joga nyelvéhez és nemzeti kulturájához, úgy bizonyára a lengyel az és a világ mégis elnézi, hogy Németországban úgy bánnak a lengyel nemzettel, mint egy hottentotta törzssel. Sem történelmi multja, sem államalkotó multja, de még csak tradíciói sincsenek a mi nemzetiségeinknek. Hiszen úgy vándoroltak be hozzánk.

Vigyázzanak, nehogy a poroszoktól kezdjenek tanulni!

TÁRCA.

A rejtelmes ember.

— A „Bares és vidéke” eredeti tárcája —

Öt hat év előtt egy püspöki városban laktam. A város kicsiny volt és agyonépítették templomokkal úgy, hogy ha ebéd idejére, vagy alkonyat leszálltára, megszólaltak a harangok, a pirinyó város zajos zenés lett a kicsiny és nagy harangok esilingelő, kongó, bugó énekétől. Nagyon szerettem ezt a disszonáns és mégis harmonikus muzsikát. Déli időben mindig a város egyetlen, de szépséges sétányán sétáltam. A helyi lap szerkesztésének kevésbé fontos, mind inkább kellemetlen gondjait ez időre felfüggesztettem és zavartalan megleléssel jártam végig a gyönyörű gesztenyefás utakon, melynek máskor mélyeséges csöndjét a harangok ilyenkor felverték, hosszabb időre megbolygatták.

Hajlandóságom ekkor sem volt külön, mint manapság és nagyon kevés emberrel érintkeztem. Magányos természetemnek kedveztem azzal is, hogy ebéd idején kerestem fel a gesztenyés utakat. Egy emberrel azonban állandóan találkoztam.

Apró emberke volt. Hosszu fekete hajfürtjei az arcába himbálóztak, amint ingatag járással, földre szegezett tekintettel rőtta a gesztenyés utakat. —

A furcsa emberke igen különösen viselkedett. Megtörtént, hogy ballagó utjában hirtelen megállt, mellére lehanyatlott fejet felvetette, hosszú haja, amilyent csak a nagyon okos és nagyon bolond emberek hordanak, ziláltan arcába esapódott, törpe teste kiegyenesedett és figyelt, hallgatózott arra a valami e, ami nekem ismeretlen volt, de kíváncsivá, nyugtalanná tett.

A magányos emberek életében történhetik csak meg, hogy ha valami különös, beteges hajlandóságból eredőleg, irtóztva kerülnek minden megismerkedést, egy szeszélyes pillanában megint vágyva vágnak a hirtelen ismeretségre.

Igy történhetett meg az is, hogy a különös emberke egy izben, mikor ismételten kénlelte a levegőt és én mellette elhaladtam, minden formalitás megvetésével, kártelés nélkül rám szólott:

— Hallja, hallja!

A kicsi és nagy harangok esilingeltek és zúgtak, mint más ilyenkor, de az én emberkém lelkesedve szólalt meg újra:

— Ez a hangok orgiája, a színek tobzódása, a vakmerő skálák gyönyörű harmóniája, a líra, a dráma hatalmas szimfonikája — az ilyen városban születnek a zenészigigások.

A nagyhajú kis emberke még nem fejezte be hevületes rapszodiáját és nekem időm volt arra, hogy jobban szemügyre vegyem őt. Pirinyó fekete szeméi tüzelők, elborultak és megint csillogtak. Öregedő

area többször ideges nyugtalansággal meg-rándult, fölvetett ajkai megnyultak és gúnyos vonalban behajtottak kemény szemita orráig — a szavaló emberke olyan volt akkor, mint egy szatir. —

Ezután minden déltájban találkoztunk. Bizalmasan, baráti hangon elmondta nekem, hogy küzdelmes élete volt eddig, az úkapjától kezdve minden apja zenész volt, ő maga is az, de mivel ő csakúgy szakadt ide az idegenből, hát idegennek tekintik ebben az országban, protekciója nincs, így kénytelen kicsiny esiládját zenelockékból istápolni, pedig: — gyermekkoromban operát irtam és előadták a stuttgarti operában, egyházi zenét szerzettem és talán ma is éneklék a lyoni zsinagógában, a viharok járása azonban mely életemben környékezett, engem a gyöngye pehelyt is felkapott és idefujt a kicsiny városkába — de itt meg nem halok. . . . .

Erősen készült reá, de nem a meghalásra, hanem egy új, diadalmas életre, mely itt kezdődne a harangdalos városkában.

Egy napon így szólott hozzám a zenész: — Kikeresztelkedem. A székes-egyház karmesteri állása megüresedett és ha elfelejtem, hogy zsidó vagyok, orgonát és nagy kórust kapok.

Emberkém arra várt, hogy szólók valamint közlésére, de hogy ez nem történt, újra beszélt:

A szinpartoló egyesületről.

A szinpartoló egyesület célját külön meghatározni majdnem felesleges. Magában a szóban az ezen fogalom körül csoportosuló mineen értelem befoglaltatik. Mint minden egyesülésnek — úgy itt is a lényeg a szelforgácsolt erőknél összeharácslásában található fel, hogy ez által az együttes működés hatványozott gyümölcseit együtt élvezzük.

A szinpartoló egyesület megalakulásának jogosultságát a színházlátogató közönség nagy száma igazolja és teszi szükségessé. Talán ellentétnek látszik ezen mondat az első hallásra, mert hisz szinpartoló közönség híján volna csak szükség actiót kezdő és vivő egyesületre, de az igazságnak megfelelő factum az, hogy sallang csak minden szinpartoló egyesület, mely nem támaszkodhatik nagy színházlátogató közönségre.

Megállapítható tény az is, hogy Baresnak nagy szinpartoló közönsége van és ha igaz, hogy egyik hőmérője a civilizációnak és intelligenciának a színházi látogató közönség számbeli nagysága, úgy önelégülten tekinthetünk naponkint tükrünkbe.

Van tehát színházlátogató közönségünk, határozottan intelligens és határtalanul áldozatkész. Két olyan tulajdonság, melynek ellenében joggal reflektálhat arra, hogy műelvezetét a vidéki szinpadokra értelmezendő kifogástalan szintársaság elégitse ki.

Ez pedig másképpen, mint szinpartoló egyesület alakításával el nem érhető. Nem pedig azért, mert egyesülés nélkül a retorzió csak passív lehet, mely a rosz társalattal szemben a nem támogatásban nyer kifejezést, de amellyel a cél szolgálva nem lett. Nekünk rosz társaság nem kell, hanem jó társaság kell. Ez azonban csak egyesülés útján érhető el és ez épen a szinpartoló egyesület célja.

Ezt eredményesen szolgálni módjában áll a szinpartoló egyesületnek. Erkölcsi súlyánál fogva is, de anyagi erejére támaszkodva is.

A szinpartoló egyesületre vonatkozó résszel röviden végezhetünk. Semmi különös előnyt az egyesület magának nem vindigál. De feltétlenül élni fog aszal a jogával, mely

az egyesületet megilleti. Censurálni a reportoirt a bérlet idejére. A szesón idejének meghatározás és megállapítása a helyáraknak, oly természetű jogok, melyek a közönség érdekeivel szoros kapcsolatban állanak, de amelyek az igazgató autonóm jogait sérelmesen nem érintik.

Rövid vázlatlalt ez volna programja az egyesületnek. Ennek keretén belül még igen sok kisebbszerű planum megvalósítható Ajánlom figyelmebe a vezető köröknek az eszme felkarolását.

Végtere is a Kossuth szobor, a közös konyha és a koresolya pálya után erről is érdemes csevegni. C.

H I R E K.

Az orfeum tanyán.

*Az orfeum tanyán
E héten kétszer voltam
Sok szép szolid és ártatlan
Kuplét hallottam ottan.*

*Szaruk nem volt titkos, burkolt,
Én mindent megértettem,
Csak egyetlen egy kis dolog
Maradt rejtély előttem:*

*A hölgyek toalettjei
E nagy talányt adták fel nekem:
Az öltözést hagyták e félbe,
Vagy nem vetkőztek le egészen?*

— **A baresi állomás kibővítése**
A baresi állomáson eszközölt kibővítési munkálatokat dec. 6-án d. e. 9 órakor mintegy 16 tagból álló bizottság vizsgálta felül.

— **Hogy jobb világítást** kapjunk, illetve a lámpa gyújtogató nagyobb szorgalommal és mindenik lámpát jövőben felgyújtsa, a baresi képv. testület eddigi 350 kor. fizetését 420 koronára emelte fel.

— **Sírásdíj emelés.** A minden vonalon végig futó drágaság a sírokig eljutott. Ugyanis Bares község a sírásó eddigi 2 kor. díját, 2 kor. 50 fillérré emelte fel;

— **„A magyarországi rokkant és nyugdíj egyesület“** baresi fiókja mult hó 30-án jól sikerült táncmulatságot rendezett, melyen mind az intelligencia mind a polgárság szép számmal jejt meg. — A megjelentek jó kedvel a hajnali órákig maradtak együtt. Ez alkalommal a következők felülfizettek: Gr. Széchényi Frigyes, Baresi Tárházak 10—10 kor., özv. Herczog Ignácné 8 kor., Huber Gyula apát-plébános, Konrad Imre, Fuchs Mór 5—5 kor., Dobay Sándor, Molnár Emil, Laczó Mihály 2—2 kor., Schlichter József, Hilschuer Ferenc, Cserényi János, Perl Lipót, Fögler Miklós, Friedmann Miksa, Vajda Izsó, Házy Frigyesné, Milánkovics János, Blum Dezső, Braun József, Herczog Andor, Neumann Alfréd, Löwinger Jenő, dr. Bing Ernő, Engl Gyula, Kondor Miksa, Petrétei József, Révész Ernő, Lewin Samu, Krausz Dezső, Bogyó József, Wertheim József, Zanyi András, Polieux Emil II. rendű cigánybuda és Bicskei cigányprimás 1—1 kor., Schulhoff Simon, Selmeczi Ferenc, 50—50 fill., Egyed József, Reich Ignác, Tokay Antal 40—40 fill., ifj. Fögler Miklós Marton Jenő, Marton ifj. 20—20 fillért. Bogyó József által az együletnek ajándékozott tortából pedig befolyt 8 kor. 40 fillér. Az egylet választmánya ezuttal mond hálás köszönetet a felülfizetőknek emberbaráti nemes adakozásukért.

— **Helyreigazítás.** Mult számunkban „A szuloki körjegyző nyugdíjazása“ című híreinkre vonatkozólag minden félreértés elkerülése végett megjegyzük, hogy Forintos Nándor körjegyző saját jószántából mondott le állásáról. Sok évi fáradságos munka után, jól fog esni neki a nyugalmasabb élet.

— **Szulok község** képv. testülete határozatilag 103 koronával felemelte a gazdasági ismétlő iskola tanítójának évi fizetését.

Hát mi is van azon? Vallással, ceremóniával több, vagy kevesebb, mindegy. Megváltozom én? Nem. Megteszem!

Hangja itt pörlekedővé vált. Lármázott, argumentált, mintha csak engemet cáfolna. Mikor azután végleg belátta, hogy tőlem e dologról egy szó megjegyzést se csikarhat ki dühösen kifakadt:

— Igencs megfogom tenni. Magamban hittem eddig is, ezután se fogok másba hinni. Az én lelki világom teljesen az enyém, semmi ott mesterséges nincsen. Senki oda, akár Isten, akár babona be nem hatolhatott és ezután is megőrzöm függetlenségemet. —

A zenész homlokán kiütött a verejték, hosszú bideig szólanul ballagtunk egymás mellett a kicsiny ember görcsös botjával szaporán ütögette maga előtt a földet.

Egyszer aztán hirtelen elém került, utamban megállított és majdnem könyörgő hangon szólott hozzám:

— Meg kell tennem. . . . Elzüllem, elkallódom, már úgy is érzem, hogy meg fogytam. A dal már nem hullámszik úgy végig lelkemen, mint azelőtt. Témáim már nem tűznek olyan színesen képzeletemre, mint haidanában, invencióm megkopott, az eszem alig bírja el a nagyobb szabású konstrukcióit. Meg kell magam mentenem, az orgona még megsegít, a bus, melódikus hangok, ha megöntöznek kopár lelkemet, kihajtana onnan az elrejtett, elfeledett sok bűvös dal. . . . Meg ne vessen. . . .

A zenész hosszú időre eltűnt. Most

már igazán magányosan életem. Déli sétáimon alig találkoztam valakivel és való akarom mondani, hogy a furesa emberke egy ideig nagyon hiányzott. Szertelenségében sok volt a rokonszenves vonás, nyugtalan beszédében tömérdek az ötlet, főképpen pedig forró temperamentuma volt az, mely itt a szárke emberek közül megkülönböztette és érdekessé tette előttem.

Mint a helyi események kronikása természetesen tudtam a kikeresztelkedéséről és arról is mikor megbízták a székesegyház kórusának a vezetésével. —

Szűk agyu városatyák többször benéztek hozzánk a szerkesztőségbe és talán az itteni levegő ártott meg nekik, mert alig hogy letelepedtek elfelejtették érdemes mesterségüket a pék, szabó, vagy egyéb ipart és ellentmondást nem tűrve, hozzászóltak mindehhez amihez nem értenek. Itt a szapora beszédű polgárok között hallottam először, valamit a zenéről is.

Nagy művész, ha fenn van a kórusban senkihez sem szól, hanem magában száll, szól az egyik polgár.

— A multkor a mise közben roszszul lett és azt mondta, nem tud játszani. Ezen délelőtt nem is orgonázott, de nem ment haza, sőt ott maradt még akkor is, mikor a templom kiürült. Különös egy ember, a zenék mind ilyen hőbortosak.

Gondolatokat ébresztett bennem a sok mende—monda és csak az nyugtala-

nitott, hogy menyit az igazság ezekben a híresztelésekből.

Egyszer azután újra találkoztam a sétányon a furesa emberkével. Rég nem láttam már. Ugy látszik gondosan került. De most, ahogy megpillantott, sietve felém tartott és én meglepődésemben szinte elfelejtettem üdvözölni. A kicsiny ember kemény teste megrokkant, a háta meggömbült, a haja, a vállverő fekete haja derasse vált.

Alig változtunk néhány szót, de ő már az átkeresztelkedésről akart beszélni. Én megkísértem a más beszédet, de nem sikerült. A zenész makacsul ragaszkodott gondolatához, dacosan félbeszakította szavaimat és így szólott hozzám:

Azt hiszi, hogy megbántam, amit tettem. Hiszen nem tettem semmit. Az átmenetre azért szükségem van. Nem arra, hogy keresztényné váljak, hanem arra, hogy újra a régi ember legyek.

Megütödvé és vizsgálódva néztem a logikátlan emberre, aki most akaratlan bepillantást engedett lelkébe.

Észrevette meglepődésemet és ez megdöbbenett. Fakó arcát befutotta a vér, apró szeméből félnék és szuró pillantást vetett felém.

— Mit tagadjam, nem vagyok a régi ember — kiáltott föl indulatosan — a számításaimban csalódtam. Addig, míg az voltam, akinek születtem, élni tudtam, ahogy nekem tetszett. Hit, ritus számüzve tőlem és életfilozófiám végig kormányzott

— **Uj szerkesztő.** A „Csurgó és Vidéke“ felelős szerkesztője, ki 8 éven keresztül szerkesztette a csurgói heti lapot, szerkesztői állásáról lemondott. „Csurgó és Vidéke“ tehát szerkesztőt cserél. Hogy ki lesz az új szerkesztő, még nem hallottuk.

— **Elhunyt rabbi.** A nagyatádi izraelita hitközségnek gyásza van. Lelkipásztor, szeretett rabbija költözött el a másik, a szebb világba: Dr Löwinger Salamon e hó 2-án meghalt. Egészen fiatal ember volt még a rabbi, alig 33 esztendő. Nagyatádra 4 évvel ezelőtt került s azóta közszeretettnek, általános tiszteletnek örvendett; 3 éve nősült meg, elvette Barock Jankát, akivel a legboldogabb házasságban élt. Korai halála mély gyászt borított hűveire, özvegyére, árván maradt kis gyermekére, agg szülőire és kiterjedt rokonságára. Az elhunytat f. hó 5-én délután helyezték örök nyugalomra a nagyatádi izr. temetőben.

Ki akarja a baresi kereskedelmi részvénytársaság egy drb. részvényét olcsón megvenni, az forduljon e lap kiadóhivatalához.

— **Tűz Folyó** évi november 30-án. Vizvár községben tüzeset fordult elő, mely alkalommal Tomasek Márton gazdasági épületét a tűz teljesen elhamvasztotta. Emberéletben nem történt kár.

— **Férjgyilkosság.** Öreglakon, mint Kaposvárról jelentik, szörnyű bűnre vetemedett egy hűtlen asszony. Horvát József odavaló lakos ugyanis évekké ezelőtt feleségét itthon nagyva, amerikába vándorolt. Távolléte alatt felesége vadházaságra lépett egy másik gazdával, Horvát a napokban hazajött s feleségét hűtlenségen érve, avval szóváltásba keveredett, de azután kibékültek. Tegnap este férj és feleség ismét összeszóvalkozott, mire az asszony éjjel alvó urát egy fejszével agyon vágta. Az asszonyt letartóztatták.

— **Véres verekedés.** Szigetvári levelezőnk írja: Véres és úgy lehet végetes következményekkel járó verekedési rögtönzött tegnap Terecsen pusztán Bodrog József. A napszámfizetés elosztásakor Bodrog József összeveszett Stefan Józseffel, akit kapójával több ízben fejbe vert. —

az életben. Most sem maga az aktus zaklatta föl lelkemet, de ami ennek a nyomán felébredt bennem. Azzal, hogy a keresztiséget fölvettem, közel hozzám magamhoz az égető emlékeket, az atyám alakját, aki őrizte apja örökségét, a jámborságot, kihalt családomat, melyet a hit tett boldogságossá. Hiába akarok a képtől menekülni: atyám imaköntösben áll szüntelenül képzeletem előtt, anyám alakja közé pedig glóriás sző a pénteki gyertyák fénye . . . .

A zenész itt megáll, megfogta kezemet és ijedt tekintetével a szemembe nézett:

— Tartson eszelősnek, az vagyok. Mert nem lehetek más, ha most jut eszembe, hogy zsidó vagyok. A miután annyira vágytam, hogy egy kórust dirigáljak, most kin és gyűtrelem. A ceremóniák a véremet forralják és, leküzdhetetlen erővel ébresztgetik bennem a faji érzést, amire eddig sohse gondoltam, Anarkia van a lelkemben . . . .

A kicsi emberke már reszkető hangon beszélt és őszinte szánalmat éreztem

Stefan Józsefet eszméletlen állapotban szállították be a szigetvári kórházba. Állapota életveszélyes. Bodrog ellen az eljárást megindították.

— **Temesvári Szt.-Miklós országos vásár.** Mint jól informált helyről értesülünk, a Délmagyarországon uralkodó nagy takarmányhiány folytán a f. é. december hó 12-én kezdődő temesvári szarvasmarhavásáron igen nagy mérvű felhajtás várható, a mely körülményre az érdekelt körök figyelmét ezennel felhívjuk. De sertésekből és lovakból is nagy felhajtás várnak.

Az előfizetési díjakkal hátralékban levő vidéki olvasóinkat ezuttal tisztelettel kérjük, legyenek szivesek nekünk a hátralékokat mielőbb beküldeni. Az évnék utolsó negyedében járunk s kintlévőségünk olyan összegre szaporodott fel, melynek behajtását anyagi érdekünk erősen követeli s azt minden uton — módon szorgalmaznunk kell.

A kiadóhivatal.

Ambrus Zoltán-Naptár. A Révai Testvérek Irodalmi Intézet R.-T. ez alatt a cím alatt adta ki a Révai Kalendárium 1908. évi folyamát. S ezentul év:öl-évre változó, egy-egy fontos irodalmi mozzanathoz fűződő lesz a cím. Annak a törekvésnek akartak a kiadók ezzel kifejezést adni, hogy ezt a páratlanul kedvelt naptárt fokozottabb mértékben állítsák a jeles irodalmi alkotások propagálásának a szolgálatába. A törekvés dícséretes s a kezdet szerencsés, mert hiszen kétségtelen, hogy Ambrus Zoltán összes munkáinak a megjelenése a modern magyar irodalmi élet egyik legjelentősebb eseménye. Az Ambrus Zoltán-Naptár olvasmányi része teljesen Ambrus Zoltán írói egyéniségének a méltatásával foglalkozik; a maga kerekdedségében érdekes, összeállításában ötletes olvasmány ez a mozaik, melynek apró köveit irodalmuaknak jelesei szolgáltatták. Az olvasmány részt a magyar irodalom bő ismertető jegyzéke követi. A naptár külső kiállítása jó izlésre vall s ily kiadványoknál meg nem szokottan előkelő. Az Ambrus Zoltán-Naptárt a kiadóhivatal — VIII., Üllői-ut 18. — ingyen küldi meg azoknak, akik levelezőlapon kéri.

iránta Fáradtan vonszolta magát mellett, amikor egyszer csak meghökkenve megállt és kimeredt szeméi magásra emeltek szempilláit.

A hangok megszólaltak. Tompa, bus hangok ölelkeztek a kicsi haragok énekével.

A zenész teste esekély hosszában végigrázkódott és sovány kezeit a levegőbe emelgette.

— Ezek a hangok . . . Egyet se tudok megfogni közülük . . . A dal . . . a dal — meghalt. A bűn megfoszt az eszemtől, a győrelem ránehezedik képzelődésekre. Alkotni nem tudok. A lelkem megfeszült a lelkiismeretfurdalásól és az Isten az ujjaimra sulykot kötött. . . . A karmesteri pálcza kiesik a kezemből, az orgona billentyűit érinteni nem tudom. . . a bosszuálló Istent ismerem.

Eddig a történet, folytatását nem ismerem. A furcsa emberke még aznap mindörökké eltűnt a városkából, visszahagyva családját — és számomra egy témát.

Krónika.

A Baresi Jótékony Nőegylet ez évi első estélye nov hó 23-án volt. Éppen egy napon az első havazással . . . . A teisták nyugodtan szemlélődtek. Ime isteni jél, mondhatnók, nemes korteskedés az estély szükséges volta mellett. Itt a tél; Igen ifju barátom — Ön hiába pompázik közönnyel — (pirosra fázott orral) — malacz topójában — nem hat ez az időre, épp annyira nem, mint az, hogy Ifjuságod értékes télikabátját zálogeédula formájában méltóztatik enmagával hordozni. És Önről is — macher ami — föl tudott dolog, hogy nem a tél megtagadásának okából téli kabátlankodik a nap bizonyos szakában, hanem mert isteni szép testének hűdítő bájosságát egy téli kabát minden udvariaságok (de nem izlések) mellőzésével egyszerűen elnyeli. Bizony, bizony itt a tél, az ő hidegével, nyomoruságával. Könyört nem ismer, kivételt nem tesz. Czifra körmondatokban nem beszél, nagy egyszerűséggel azt mondja: ha nincs jó meleg ruhád, meghülsz, megbetegszel és legjobb esetben meghalsz; nincs tüzelő fád? ne busulj, nem lesz egyéb bajod, csak egy kicsit megfagysz! Ha nincs mit enned, korog a gyomrod, ami passabilis zene, ha kinodban táncolni kerekednék kedved. És hogy igaz tiszteletemről egész bizonyos légy, biztosítalak, hogy ha meghalsz, sírodra olyan szép fehér lepelt teritek, minőt kívánni csak lehet.

Igy beszél a vén stoikus. És ekkor előáll a nőegylet és a gyenge nő a sebet, melyet az erős természet fűött gyógyítja, heggeszti . . . .

Főlséges cél szolgálatában élveztük tehát az estély programját és táncoltunk reggelig. — Miljönnek ez fenti vázlatához határozottan pompás, mivelhogy az emberi természetet a legborzalmasabb tél sem változtatja meg, ami a következetesség egy nagyon is megnyugtató jele. — Amelyért jelenleg senkinek haragudni oka nincsen, mert a program nemcsak kiválóan distingvál, de mulattató is volt.

Az első szám egy „nyolczkezes“ volt. Hunyadi László nyitányát adták elő: Dózsa Sándorné, Üveges Mariska. Wechsler Melanie és Bacher Ilonka. — A szép összhangzatos játék nagyon tetszett, taps éljenzés volt bőven.

Ez után Révész Gyula szavalt a szivről. A vers címe: „Bonczteremben“. Hogy Révész jól szaval, azt már sokszor megírtam. Hát most nem is kell különösen feldicsérnem. Hanem a themája sokat balálra ijesztett. Mert bebizonyított hogy az a kis kipegő, kopogó szivnek nevezett hús darab nem is a sziv. Hogy nem tanyázhatnak ott az indulatok milliói és nem ott nyílik a legszebb virág: a szerelem. . . . (Egy fiatal asszonyka sirásra álló tázjával fordult az urához: „óh maga gézen-gúz, hát azért esküszik oly könnyen kezét a kopogóra téve, mert . . . mert maguk férfiak tudják, hogy az úgy sem gilt? . . .) Mivelhogy Révész a sziv körül ily rettenetes bonyodalmat és homályt teremtett, általános lett a nézet, hogy ezt rövidesen tisztázni kell. Mindenki nyilatkozott, leg-helyesebben egy nősülni készülő ur: „a sziv? . . . hogy mi a sziv? hát hiszen ez nagyon egyszerű!“ szólt és hüvelyk ujjának

mutatóujjához való dörzsölésével oly félét illusztrált, mintha ezreket olvasna.

A szívről a közfigyelem hirtelen egy hintaszék felé fordult. Benne Levin Samu ült és cigarettázott. Majd monologizált. Haragudott a szivarjára, a világra, az írásra. Ha valaki egyszerre ennyi mindenre haragszik, akkor bizonyos, hogy asszony van a dologban. . . . Így is volt. Mert a mikor éppen legjobban azon fáradozék vala, hogy a hintaszéket valamiképen összetörni sikerüljön, berohan hozzá született Schulhof Ilonka (mert pár heves szóból a hallgató rögtön kitálálja, — hogy a madame a haragos ur hathetes felesége) és úgy megtáncoltatja férje urát, mint annak a rendje. Aztán szép sorrendben világosan kitudódik, hogy az asszony természetrajza az esküvő után hat héttel épp olyan, mint hat év után. Tele van kívánsággal és célja érdekében hiszkedik, pöröl, fenyegetődzik, míg célját elérte. A hölgyek zajosan tüntettek a nőjogok fényes győzedelme mellett, a férfiek rezignáltan azon törték a fejüket, vajjon mi szükség van mulatságba való járásra, ha itt ugyan azt látják és hallják amit otthon.

De hogy a férfieknek sosincs igazuk, még a feltevésekben sem; a legközelebbi szám ugyan csak alaposan bebizonyította. Engel Szerá jelent meg a pódiumon. Tudott dolog volt, hogy ez a szám lesz az est Clouja. Elült a zsongás. Csend lett. Lágyan zengett „Brago Szerenata“ bájos melodiája. És amidőn a gyönyörű trió utolsó akkordjai elhangzottak a közönség frenetikus tapsal hódolt az éneklőknek (Engel Szerá) és a kísérőknek (Dózsa Sándorré és dr. Bing Ernő.) Hálából Dózsa Sándor kíséretével Engel Szerá még az Aranyvirágból és két szép magyar nótát énekelt, nem kevesebb sikerrel, mint előbb. . . . A „Buborékok“ örök érdemű és felejthetetlen szerkesztője büszkén tekintett jobbra-balra: ő Engel Szerának már két éve ezelőtt megjelent 1. számú lapjában „a legszebb hangú hölgy“ jelzőt adta. . . . És én, ki most referátát írok, busan konstatom, hogy elmés elődöm megelőzött, de a jelző jogosságát én is aláírom.

A program következő száma egy monolog volt. Szólt ez egy szórakozott kisasszonyról. A kisasszonyok manapság épp úgy céltáblái minden gunynak, mint valaha az anyósok valának. Nem tudni a kisasszonyokban van-e a hiba, de bizonyos, hogy manapság divat inkább az anyósokkal foglalkozni, mint kisasszonyokkal. Innen van az, hogy annyi a pártában maradt leány, míg anyósban ilyen egysem található. Ennek ellensúlyozására a leányok Stern Mariannát küldték harcba. Legérdekesebb argumentum az volt, hogy vőlegényei nevét is elfelejtette. Ez a szerelmi vallomások olyan megkönnyítése, aminővel a világtörténelemben nem találkozunk. És hogy hálás talajra talált, bizonyítja, az az általános elismerés és tetszés, melyet a közönség osztatlanul nyilvánított Stern Mariannával szemben. . . . Egyben pedig utasítatik minden népdal énekes, hogy a jövőben a közismert népdalt így énekelje:

„Feledélek, feledélek,

Hisz' divat ma feledni“ . . .

E társadalmi probléma szerencsés megoldása után jókedvvel fogadtuk a

program utolsó számát; Zsült Zsül, — vagy mint mondani szokás Verle Gyula — egy új csillag a baresi műkedvelők égboltozatján. Önöknek — nyájas olvasó — ha még nem ismernék, ezennel bemutatom. Ugy hallom színészek készült, de hajlamai a pénztárosi állás felé vonzottak. Ami életigazságnak nagyon is logikus. Mert mint színész kevés pénzt látott volna, de mint pénztáros eleget színészeskedhetik. . . . Ő különben Barcsan az „Arbiter Elegantiæ.“ . . . . Jól énekel, tánczol. Ezek után csak természetes, hogy Zsül úgy tetszett kupleival, ahogy akart. Az akarat quantuma pedig eléggé tekintélyes volt. Innen van az, hogy én a „szigorú“ kritikusi ösztönén gratulálok Verle Gyula első fellépéséhez és üdvözlöm a viszontlátás reménében. C.

Fogzásban levő gyermekeknek

valóságos megkönnyebbülés a SCOTT-féle Emulsio, mert elősegíti az étvágyat, erősíti az egészséget ad s a fogak erősen és fehérén bujnak ki.

A Scott-féle Emulsio

Az Emulsio vásárlásánál — SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni

oly jóízű és édes, hogy a gyermekek örömmel, előszerezéssel veszik; szabályozza az emésztést, csillapítja az idegeket, miáltal a szülőknek, valamint a gyermekeknek nyugodalmas, háborítatlan éjszakákat biztosít.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50

12—26 Kapható a gyógyszerárakban

KÖZGAZDASÁG.

A „Hermes“ Magyar Általános Váltóüzlet Részvénytársaság Budapest, heti jelentése a tőzsdéforgalomról és a pénzüpiacról.

Budapest, 1907. december hó 5. éj.

A tőzsde a lefolyt héten határozottan szilárd irányzatot követett, ami elsősorban a pénzüpiacz helyzetének javulására vezető visszafordulás, de azonfelül azon körülménynek is tudható be, hogy az osztrák magyar államvasut társaság államosításának hírére ezen társulat részvényei jelen-

tékeny emelkedést értek el, és ezen, a bécsi tőzsdén vezető papír gyanánt szereplő részvény árfolyamára, az egész irányzatra szilárdítólag hatott. — Éppen ezen papírnak későbbi hanyatlása volt az oka annak is, hogy a hét utolsó napjain az összes többi értékek is többé kevésbé áresökkenést szenvedtek, anélkül azonban, hogy a kedvezőbb alaphangulat veszendőbe ment volna. — Még nagyobb mértékben, mint az internacionális értékeknel a helyi papiroknál jutott kifejezésre a tőzsde kedvezőbb hangulata, és tekintettel a lapangó áru csekély voltára, már kisebb lételek iránti kereslet is az árfolyamok tetemes emelkedését vonta maga után. Így pld. néhány darab Pesti hazai első takarékpénztár részvény vásárlása az árfolyamot kb. 1700 koronával emelte fel, viszonyt ezen szükséglet megszüntével az árfolyam mintegy 800 koronás visszaesést mutatott fel. — Lényegesen emelkedett még az Első magyar általános biztosító társaság, a Weitzer féle wagnonyár, salgótarjáni kőszéybánya részvények árfolyama, és hogy kereslet mutatkozott még az Urikány-Zsilvölkyi kőszéybánya részvények iránt, melynek Budapesten ugyan nincsenek jegyezve, de mely részvények mindazonáltal — hazai vállalatról lévén szó — a magyar közönség körében mindinkább tért hódítanak, annál is inkább, miután a társaság üzletmenetéről és jövőjéről nagyon kedvező vélemény uralkodik. — Nagy kereslet mutatkozott továbbá még a magyar cukoripar társulat részvényei iránt is, miután a brüsseli cukorconventió meghosszabításából kifolyólag a magyar cukoripar helyzetére nézve is kedvező befolyást remélnek, és miután ezen elsőrendű vállalat részvényei a jelenlegi árfolyam mellett 600 nál nagyobb jövedelmezőséget biztosítanak. —

A befektetési értékek piacán hosszú szünet után ismét nagyobb mérvben jelentkeznek vevők, és hónapok után a lefolyt héten először sikerült a hazai jelzálogintézeteknek nagyobb összegű záloglevél-tételeket Ausztriában elhelyezni.

A pénzüpiaczen már most is kezd könnyebbülés mutatkozni, és általános azon felfogás, hogy az újév beálltával még sokkal kedvezőbb pénzüviszonyokkal fogunk számolhatni. —

nov. 28. decz. 5.

400 magyar		
koronajáradék	92.85	93.40
Magyar hitel részv.	744.—	754.—
Pesti hazai I. takaréék.		
ptr. részvény.	18600.—	19500.—
Első magyar általános		
biztosító részv	9400.—	10200.—

Hirdetmény.

Nagymennyiségű első osztályú szakmány minőségű szirma és gyökeres **Riparia-Portalis, Rupestris-Monticola, és Vitis-Solonis** vadvessző, valamint ugyanily alanyra nemesített, első osztályú szakvány minőségű, fajtiszta a legjobb bor és csemege fajja

gyökeres fásoltványok,

hozatnak általunk forgalomba.

Badacsonyvidéki Szőlőtelep

kezelősége, Tapolca (Balaton mellett)

Salgótarjáni kőszén- bánya részvény	553.—	573.—
Weitzer fele waggon- gyár részvény	307.—	324.—
Magyar cukoripar részvény	1650.—	1680.—
Osztrák magyar állam- vasut részvény	667.—	668.—

— **Raktár kimutatása.** A magyar leszámítoló és pénzváltó-bank baresi raktárainak kimutatása. Készlet f. h. 15-én 198072 mm. 4113450 kor. biztosítási érték Beraktárlás 15 től 30 ig 20945 mm. 460400 kor. biztosítási érték 219017 mm. 4573850 kor. biztosítási érték. Kiraktárlás 15 től 30-ig 41795 mm. 787900 kor. biztosítási érték. Részletezés: 73413 mm buz. 4944 mm. rozs 446 mm. árpa 35339 mm. zab 48230 mm. tengeri 7176 mm. hüvelyesek 5360 mm. liszt 2314 mm. különféle Bares 1., 1907 november hó 30. án.

— **A levegő nitrogénje mint műtrágya.** Régen eldöntött dolog, hogy a világ nitrogén szükségletét nem sokáig lesznek képesek fedezni azon jelenlegi nitrogéntelepek, a melyek a jelenleg forgalomba lévő chilisalétromot szolgáltatják. — Nem pedig azért mert ezen műtrágya iránti kereslet világszerte óriási mérvben fokozódik s méltán is, mert a talaj nitrogén tartalmának fokozásával, kétségen kívül a termés átlagok is fokozódnak. — Míután pedig a jelenlegi salétrom-telepek kiapadása idő kérdése, tudósaink már régen foglalkoznak azzal a kérdéssel, hogy a levegőből készítsenek nitrogéntartalmu műtrágyákat, mely azután valóban egy kiapasztathatlan forrás. S úgy látszik ma már semmi sem lehetetlen, mert ez a lehetetlennek látszó probléma is dűlőre jutott s ma már a berlini Cyanid-társulat s a Westergelni „Gesellschaft für Stickstoffdünger“ gyártja is a mézsnitrogént olyan módon, hogy magas hőmérsék mellett kalcium-carbidre szabad hidrogént vezetnek és így szénsav kiválásával egy szénsavas nitrogén mézsvégyület az u. n. calcium-

czyanaid keletkezik, s ezt hozzák mézsnitrogén elnevezése alatt forgalomba, 15-23 százalékos nitrogén-tartalommal. E szerint tehát nem keil attól tartani, hogy a nitrogéntartalmu műtrágyák előbb-utóbb kifognak, mert jótállásukról már is gondoskodva van. — Igaz ugyan, hogy a levegőből termelt nitrogéntrágyák ma még sem ár, sem minőség tekintetében nem állíthatók a természetes uton nyert chilisalétrom mellé, de majd ha a chilisalétrom csakugyan fogytán lesz, meg fogunk elégedni a gyengébb minőségi mézsnitrogén trágyával is, de talán addig tökéletesebb eljárásokkal jobb minőségűvé teszik a mézsnitrogén trágyát is.

— **Hajnali misék** A december hónap első napjával uj egyházi év és egy szent időszak kezdődött, melyet az egyház arra használt fél, hogy hivat a Megváltó születésének emlékűnnepére méltóan előkészítse. Ujra itt van az advent, a bünbánatnak ez a szent ideje, melyet a keresztény ősök buzgósága talált ki s az egyház szeretete helyeselt. Korán reggel megszólalnak a hajnali misére hívó harangok s a hivat seregesen sietnek a templomba, hol az Ur szolgálja bemutatja a legszentebb áldozatot a Mindenhatónak. S a székesegyházak márványboltívei alatt csak úgy, mint a szerény falusi templomokban, ujra felsír az ének: „Harmatozzatok égi Magasok! Téged vár epedve az emberek lelke, — jöjj el Üdvözítőnk!“

Apróhirdetések.

Méz
A nagyérdemű közönség szíves figyelmébe ajánlom a házi-
lag ko-elt mézemet. 1 kiló per-
getelt méz 1.20 Lépes méz 2 K.
Vidéki megrendelések pontosan
és gyorsan eszközölte nek Po-
zsegovics György kádár mester
Bares.

Allást keres.
Egy Stabil és Lokomobil gé-
pész és kovács, ki hosszú ideg
nagy uradalomban szolgált állást
kerest. Cim a kiadóhív.
**Olcsó jelzalog köl-
csön**
Földbirtokra és szilárd
anyagból épült házakra 6 és fel
százalékos kamatra állandó jel-
zalog kölcsönt szerez Fleiner
Mór bankbizományos Csáktor-
nyán.

Zongora eladó.
Egy hosszú keves t használt
zongora 300 koronáért azonnalt
eladó. Cim a kiadóhívatalban

Mindenki célt ér.
ha az apróhirdetési rovatot hasz-
nálja. Vidékről legcélszerűbb a
hirdetési díjat postabélyegben
beküldeni

**Könyvnyomda és
könyvkötészeti munkák**
a legcsinosabb és legizlésebb kivitelben
legolcsóbb árra leszállítva, azonnali ké-
szítésre elfogadtatnak

Szilágyi György
könyvnyomdájában BARS.

Szemesnek

kell ma lenni, ha tul akarjuk szárnyalni versentársainkat. Az élelmesség nem

áll

egyéből, minthogy ne késsünk egy pillanatig sem, hanem soron kívül vegyük igénybe

a

helyi lapot, a „Bares és Vidéke“ hirdetési rovatát, mert ott határozottan eredményt ér és a hirdető

világ

hirdetéseit itt megtalálja. A hirdető rövid idő alatt meggyőződik az eredményről. Annak határozottan

vaknak

kell lenni, aki nem látja a „Bares és Vidéke“ rohamos fejlődését, ez pedig Világosan jellemzi, hogy

a z

ezen lapban megjelenő minden hirdetésnek kellő haszna van. Szemesnek áll a világ vaknak az

alamizsna!

Óh jaj!

Még főjt ez az át
között köhögés!

Köhögés, rekedtség
és elnyájkasodás ellen
gyors és biztos hatásuk
Egger mellpasztillái
az étvágyat nem
rontják és kitünő
ízűek.

Doboza 1 és 2 kor.
Próbadozoz 50 fill.

Fő és szétküldési raktár:

„NADOR” gyógyszerintézet

Bpest, VI., Váci körút 17.

Éljen!

Egger-mellpasztillája,

csakhamar meggyógyított!

Kapható: BARCSON Kohut Sámuel
BARCSTELEP: Szőnyi Richárd
SZIGETVÁR: Visy Sándor
Salamon Jenő gyógyszerintézetekben

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan eszközöltetnek.

Van szerencsém a n. é. közönsé-
szíves figyelmét felhívni dusan
felszerelt

cipőraktáramra.

Allandó raktáron tartok férfi és női fűzős
gombos és cugos cipőket, minden minőségben
legszebb kivitelű gyermekcipőket, valamint ki-
vágott, lakk, chevreaux, box női lakcipőket,
fekete és színes bőrből.

A t. közönség szíves látogatását kérve.
maradtam kiváló tisztelettel

Weisz Sándor

fűszer-rövidáru és cipő-kereskedése.

OLCSÓ ÁRAK

P O L G Á R K Á R O L Y

óra, ékszer és látszerész üzlete

P É C S, Széchényi-tér. Takarékpénztári palota.

A legmegbízhatóbb beszerzési forrás legfinomabb arany női és férfi láncokban, brilliant és gyémánt ékszerek, arany jeggyűrűk, eljegyzési ajándéktárgyak, zseb- és fali-órákban.
Chinaezüst disztárgyak és evőeszközök.

Szemüvegek, orrszorítók a legjobb kristályüvegből, arany, doublé, nickel és celluloid foglalatban, szalon lorgnettek, gyöngyház és teknősbéka csontból, műszemek.
színházi és tábori látesővek, hő, légsulymérők és szeszmérők.

Óra, ékszer és szemüveg javi-
tásokat saját műhelyemben
gyorsan és pontosan készítek.

Régi ezüst és aranytárgyakat készpénzért
vásárollek vagy új tárgyakra becserelek.

Köhögés rekedtség és hurut ellen
nincs jobb a

Réthy-féle

pemetefü **cukorkánál**

Vásárlásnál azonban vigyázzunk
és határozottan RÉTHY-félét kérjük,
mivel azok haszontalan utánpótlás van.

1 doboz 60 fillér.

Csak RÉTHY-félét

fogadjunk el!

Nagy
választék

**Karácsonyi
ajándékokban,
gyermek-játékaru és kará-
csónyfa diszekben**

rendkívül olcsó árak mellett

Szilágyi György

könyvkereskedésében
Barcs I.

VASUTI MENETREND.

Barcsra érkezik:

Pécsről	délelőtt 10 óra 30 perc
"	délután 4 " 50 "
"	este 8 " 39 "
Kanizsáról	délelőtt 7 " 59 "
"	délután 5 " 18 "
"	este 8 " 12 "
Pakráczról	délelőtt 10 " 53 "
"	este 8 " 05 "
Somogy-Szobbról	délben 12 " 30 "
"	este 9 " " "
Kaposvárról	délelőtt 8 " 02 "
"	este 7 " 50 "

Barcsról indul:

Pécsre	reggel 7 óra 35 perc
"	délután 1 " 20 "
"	délután 6 " 5 " "
Kanizsára	reggel 4 " 48 "
"	délelőtt 8 " 40 "
"	délelőtt 11 " 8 "
"	este 9 " 50 "
Pakráczra	délelőtt 8 " 10 "
"	este 5 " 29 "
Somogy-Szobbra	reggel 4 " 15 "
"	délután 1 " 30 "
Kaposvárra	reggel 3 " 18 "
"	este 5 " 34 "
A Szatmár felé közlekedő motorvonat indul	reggel 2 óra 30 perc
érkezik	délelőtt 11 " 50 "
"	reggel 7 " 59 "
"	este 9 " 20 "